

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 586. Quinam hic veniant nomine pauperum, vel eorum, in quos superflua erogando, satisfaciant beneficiati, sive ea obligatio sit Justitiæ, caritatis, sive ex speciali præcepto, & quo ordine ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

in quart. dist. 15. q. 8. a. 2. in fine. Laym. Pirh. *ll. cit. Sc.* Quanquam autem beneficiarios habere dominium superfluum restrictum tali pacto, rectè probetur à posteriore ex eo, quòd de bonis acceptis ex beneficiis per voluntatem ultimam disponere nequeant, ne quidem ad pias causas, sed ea relinquere debeant ecclesiæ suæ, ut habetur *c. 1. h. t. & dicitur tit. seq.* ne aliàs, si haberent dominium eorum absolutum omnino, ecclesiæ vindicando ea sibi, aut iis de illis testandi adimendo facultatem, faceret iis injuriam; licet id inquam, inde probaretur; non tamen ex inde rectè videtur probari eorum obligationem impendendi superflua in pauperes, aut relinquendi ea ecclesiæ esse obligationem Justitiæ; cum etiam AA. hanc negantes admittere debeant obligationem ea post mortem relinquendi ecclesiæ. De cætero, quòd ecclesiæ seu Prelati ecclesiastici & superiores non rescindant donationes à beneficiariis ex abundantibus redditibus beneficiorum factas contangueis, aut expensas in alios profanos usus; & quòd restitutio talium bonorum ordinariè non fiat, oritur partim ex eo, quòd sæpè satis discerni non possint bona & redditus superflui ab aliis, dum beneficiati omnes redditus beneficiorum suorum promiscuè percipiunt. Partim ex eo, quòd ista obligatio restituendi per oppositionem contrariæ sententiæ negantis illam ob auctoritatem tot DD. sit probabilis, & in praxi impediatur. Unde nec ecclesiæ eam præcipiat. Ita Pirh. *h. t. n. 14. in fine* cum Tanner. *cit. d. 8. n. 232.*

Quest. 585. Quæ quantitas reddituum superfluum impensorum in causas profanas ad constituendum peccatum mortale requiratur.

Resp. in hoc AA. convenire. Requirit majorem, quam quæ in materia furti sufficit ad lethalem culpam, ait Molin. *l. c. d. 144. §. prior verò.* Coninck. *d. 27. de caritat. du. 11. n. 192.* censet in ordine ad hoc notabilem quantitatem esse tertiam, quartam, vel quintam partem reddituum superfluum. Quod ita indeterminatum dictum esse nimis laxum reputat de Lugo. *d. 4. n. 42.* & omnes dicturos peccare eum mortaliter, qui ex superfluis 30000 aureorum impenderet in parasitos & ludos 4000. ipse verò inhaerens suis principiis, nimirum quòd obligatio impendendi ea in causas pias sit tantum ex virtute religionis, ait majorem quantitatem requiri, quam in materia Justitiæ. Verum quid sit de hoc, sive obligatio sit Justitiæ, sive Religionis, sive caritatis alteriusve præcepti, attendi debet in hoc ad majorem vel minorem quantitatem residuorum, ut dicatur pars aliqua esse vel non esse sufficiens ad materiam gravem, ut fatetur ipse de Lugo cum Molin. Quem vide magis id ipsum specificantem.

Quest. 586. Quinam hic veniant nomine pauperum vel eorum, in quos superflua erogando satisfaciunt beneficiati, sive ea obligatio sit]ustitiæ, sive caritatis, sive ex speciali præcepto, & quo ordine ex iis bonis subveniendum pauperibus.

1. Resp. ad primum: nomine pauperum in hac materia veniunt personæ non tantum non habentes necessaria ad victum & vestitum; sed etiam non habentes sufficientia ad decentiam status pro

conditione & qualitate personæ. Unde etiam ex superfluis ecclesiasticis quandoque succurri potest Duci, Marchioni, si egeat pro conservatione status sui, ut de Lugo de *7. §. d. 4. n. 37.* Ita etiam possunt consanguineis & familiaribus, quantum requiritur ad decentiam status illorum, non tamen eundem extollendo ad majorem splendorem, suppeditare ex iisdem redditibus. D. Thom. *2. 2. q. 32. a. 6.* Fagn. *in c. ult. h. t. n. 18. §. 19.* Nav. *cit. q. 1. mon. 27.* Molin. *ir. 2. d. 146. n. 5.* de Lugo *l. c.* Laym. *l. c. n. 3. in fine.* Pirh. *n. 14.* Quod ipsum tamen limitant Mol. Nav. Laym. hac ratione: nisi aliæ longè majores necessitates aliorum occurrant. Item veniunt liberi, non tantum legitimi, sed & illegitimi & spurii, quos alere tenetur & potest Clericus ex bonis ecclesiasticis, si alia bona non habeat, nec ipsi habeant, ut ex communi Abb. *in c. cum conjugatus, de Cler. conjug.* Molin. *l. c. n. ult.* Nav. *in comment. de spol. Cleric. §. 14. n. 11.* Azor. *p. 3. l. 7. c. 10. q. 10.* Barbof. *jur. eccl. l. 3. c. 17. n. 35. §. 39.* Pet. Barbof. *in l. 1. ff. sol. mar. p. 4. n. 133.* Laym. *l. c. n. 5.* Pirh. *l. c.* quia illud est opus misericordiae & pietatis erga liberos. Unde & filia suæ ex iis dotem conferre potest, si aliunde non habeat; quia dos juxta Bartol. *in l. uxorem. §. pater natur. alius ff. de legat.* succedit loco alimentorum. Pirh. *l. c.* citatis iisdem Molin. Azor. Barbof. Laym. Secus est, seu pater ex bonis ecclesiasticis dotem dare nequit, si bona patrimonialia habet, ut nec liberi ex illis alii possunt, si bona sufficientia v. g. adventitia à matre habeant; quia tunc non sunt egentes. Laym. *cit. n. 5.* Quin & patrem beneficiarium habentem bona patrimonialia non posse ex bonis beneficiaribus alere filium in studiis; quia ad hoc eum alere, seu sumptus ministrare non tenetur; posse verò Clericum fratri suo vel ali consanguineo suo ad hoc ministrare sumptus, etiam id facere possit eorum pater, sed nollet; quia in ordine ad studendum tales sunt egentes, si bona propria non habent, tradit Pirh. *l. c.* citans Nav. *l. 3. ut. 1. conf. 2.* & Laym. *n. 5.* quitamen posterior de hoc nihil. Ac denique veniunt quoque in hac materia nomine pauperum causæ pia & omnia opera pia, quæ in cultum Dei tendunt, exercendamque misericordiam tam spiritualem quam corporalem. Sanch. *conf. mor. l. 2. c. 2. du. 28. n. 11.* de Lugo. *d. 4. n. 37.* Pirh. *h. t. n. 15.* cum citatis à se D. Thom. & Fagn. sicut & de contra nomine causarum piarum veniunt pauperes. Reiffenst. *h. t. n. 66.* item loca pia, ut ecclesiæ, capellæ, monasteria, hospitalia, confraternitates, quin & ut Sanch. *l. c.* collegia, in quibus rudimenta literaria docentur; cum talia docere sit opus misericordiae.

2. Resp. ad secundum: tamen si beneficiarius satisfaciat obligationi suæ dicta superflua impendendo in aliquam ex dictis causis piis, pro diversitate tamen circumstantiarum tenetur servare ordinem aliquem inter eas, succurrendo potius & prius uni quam alteri. Et primò quidem, si adsint in gravi vel extrema necessitate constituti, iis omnium primò succurrere debet, sita ut non satisfaciat obligationi suæ, si iis præteritis in loca pia aliaque causas pias impendat illa, nisi constet dictis pauperibus aliunde provideri, prout constat ex variis textibus Juris, quibus pauperes aliis causis piis ita præferuntur, ut etiam collata locis piis, exigente necessitate, jubeantur erogari pauperibus, *Can. aurum. 12. q. 2. Can. gloria Episc. ead. caus. §. q. in summar.* Inter pauperes ii præferendi, qui magis egent, juxta *c. consideranda. dist. 8.* Inter æqualiter egentes ii, qui men-

mendicare erubescunt. *cit. c.* & cæteris paribus primò consanguineis. Can. cæterum. dist. 86. cum hi duplicem titulum sibi subveniendi habeant, nimirum paupertatis & sanguinis. Et si autem forte obligatorium non sit impendere superflua potius in pauperes & utilitatem istius loci, in quo beneficiatus habet beneficium, summè tamen decens & congruum impendere illa seu relinquere pauperibus, nisi fortè aliud postulare bonum publicum diæcesis, regni, aut totius Ecclesiæ. Molin. d. 145, circa finem. de Lugo l. c. n. 38. cum communi arg. c. 3. & c. fin. h. r. c. 1. & 7. de restam. Quin & ut Idem de Lugo, id erit obligatorium, non tantum, ubi extremæ sunt necessitates ecclesiæ propriæ, sed etiam ubi est valde pauper, ac què vel magis, quam alia exteræ ecclesiæ, ad quas fortè speciali aliqua devotione vel affectu feratur beneficiatus, egens; quia caret sufficiente sustentatione ministrorum, paramentis & vasis sacris, ruinæ proxima, gravata debitis. Vide de his pluribus & fusè de Lugo l. c. ubi etiam inter reliqua *vers. denique dixi.* quòd quando illa beneficiorum superflua non sunt ita necessaria ad propriæ Ecclesiæ statum sustinendum, non facile interveniat culpa gravis in extractione seu translatione eorum ad ecclesiam alienam.

Quest. 587. An superflua statim impendenda in pias causas; an verò reservari possint, ut dein ex iis fundetur beneficium, hospitale &c. vel etiam pro securis, quæ timentur, necessitatibus.

Resp. Quamvis rectè tradant cum D. Thom. 2. 2. q. 85. a. 7. ad 4. Cajetan. *ibid.* Antonin. Nav. P. Soto. & alii apud Sanch. l. c. n. 12. item Valq. de elemos. c. 4. dub. ult. n. 16. Molin. *cit. d.* 145. §. dubium etiam. dum non adest præfens necessitas pauperum vel ecclesiæ, intellige notabilis, posse superflua congregari & servari ad fundandum hospitale aliudve opus pium, quod sine magna pecuniæ copia fundari nequit, vel etiam, ut signanter Molin. pro futuris, quæ de proximo prudenter verè similiter timent, eventuris necessitatibus propriis vel aliorum; bene tamen monet Molin. in similibus ante oculos habendam hominum inconstantiam, tenacitatem in retinendis, quæ insumere tenentur, & quot obtendant & quærant excusationes ad tale quid exequendum, quam longam vitam sperent, & repentina morte præfenti, quòd intendunt, ad exitum non perducant. Ac ita fiat, ut quæ in eum finem congregarunt, in eorum potestatem deveniant, qui ea in profanos usus absumant. Quæ etiam est, ut de Lugo n. 41. aliquo modo præcaveri queant, dum beneficiatus habens potestatem testandi, testamento prius factò, vel donatione mortis causâ ex nunc in favorem talis operis pii disponit de omnibus, quæ mortis tempore remanserint, vel etiam ex nunc erigit illud opus pium obligando se ad talem summam dandam, si tot annis supervixerit; nihilominus tamen, ut constat experientiâ, postmodum hæredum invidiâ vel avaritiâ, aut etiam ob lites sæpe fraudantur fundatorum voluntates, & multa pia opera intenta evanescent. Unde is regulam aliam statuit; nimirum ut beneficiatus, cui hæc bona dantur ab Ecclesiâ, & committuntur veluti ejus, imò Dei æconomo administranda & distribuenda, ita distribuere teneatur, uti Ecclesiâ ipsa distribuisset.

R. P. Leur, Jur. Can. Lib. III.

Adeoquæ sicut æconomus delinqueret, si bona, quæ ex voluntate domini in utilitatem familiæ impendenda commissa, ejus necessitatibus gravibus vel etiam ordinariis neglectis ad longum tempus in usum alium, etiam familiæ quidem utilem, sed nimis incertum propter periculum pecuniæ amittendæ, & fraudandi domini intentionem asservaret. Quin & aliquando ipsa dilatio reddere possit eum graviter culpabilem, nisi eam compenset major utilitas familiæ ex tali modo expendendi sperata. Estque ejus delictum levius, si dilatio non esset nimia, nec periculum amittendi pecuniam notabile. Ac ita se res habeat cum beneficiario Dei dispensatore, ut is graviter vel leviter deficeret à debito prudentis & fidelis dispensatoris (quod ipsum ex circumstantiis colligendum) in expendendis dictis superfluis. Ita ferè de Lugo, quem vide ea pluribus explanantem. Quæ quidem apertius locum habent in ejus principiis aut etiam aliorum, qui non nisi administrationem eorum concedunt beneficiario; applicari tamen etiam rectè possunt beneficiario in sententia, quæ tenet, eum obligari ex Justitia, & habere dominium eorum; cum, eo non obstante, ex mente fundatorum & ecclesiæ impendi debeant in causas pias.

Quest. 588. An bona quoque, quæ beneficiatus emit seu comparavit ex dictis superfluis, transcribenda in pias causas.

Resp. Si beneficiatus malè impendit redditus beneficii superfluos, emendo sibi possessiones, suppellectilem seu bona mobilia superflua, adhuc manet obligatio ea, vel eorum cursus venditorum pretium impendendi in pios usus; quia isti obligationi satisfactum non est, & adhuc satisfieri potest. Bonac. d. 4. de obligat. in sumend. fruct. benefic. p. 2. n. 20. Azor. p. 2. l. 8. c. 3. q. 3. Filiuc. tr. 43. c. 4. q. 2. n. 2. Covar. Redoan, quos citat & sequitur de Lugo. d. 4. n. 43. estque ratio à priori; quòd quidquid acquiritur fructibus ipsis, sive sit pecunia accepta in eorum venditionum pretium, sive sit res alia fructibus empta succedat in eorum locum, & cum istis obligationibus; quemadmodum, si rem gratis ab aliquo accepisti, quæ non erat dantis, sed aliena, & eam vendidisti; debet cognito rem esse alienam, restituere domino illius totum, in quo factus es locupletior; qui in lucrum illud succedit loco rei alienæ, & censetur adhuc æquivalenter habere. Cùm ergo ex fructibus beneficii, qui obligati erant pauperibus, lucrum habeas, nimirum vel pretium illorum venditorum, vel rem aliam fructibus emptam, lucrum illud succedens loco fructuum (quod & ipsum est verè fructus ex beneficio ecclesiastico proveniens saltem mediâtè) impendere debes pauperibus, & nullatenus retinere potes, non secus, ac si beneficiatus ex superfluis redditibus emisset, v. g. triticum, ut erogaret in pauperes, vel domum, ut daret Ecclesiæ, non potest ea sibi retinere ad profanos usus, non propter dictam intentionem suam contrariam; sed quia res empta non minùs transiens in dominium illius, quam si intentionem habuisset non dandi illam Ecclesiæ, eo ipso obligata est pauperibus independenter ab illius intentione, quòd succedat loco pecuniæ erogandæ in illos; adeoque animus ille exposita pecuniâ non dandi empta pauperibus non liberat eum ab illo onere. Unde jam etiam sequitur, quod, si beneficiatus ex redditibus superfluis melioravit beneficium suum

Ggg

me.